

Консультація для батьків «Роль сім'ї у вихованні дітей»

Більшість психологів вважають, що психологічне здоров'я або нездоров'я дитини нерозривно пов'язане з психологічною атмосферою чи кліматом сім'ї та залежить від характеру взаємин у сім'ї.

Якщо в сім'ї дитини панує доброзичливість, кохання, це спрацьовує як позитивний фактор.

В атмосфері ж холодного відчуження та постійних конфліктів виростають діти з психічними розладами та особистісними проблемами.

Саме в сім'ї насамперед формуються інтереси, потреби та ціннісні орієнтації дитини.

Спостерігаючи за відносинами дорослих, їх емоційними реакціями і відчуваючи на собі всю різноманітність проявів почуттів близьких йому людей, дитина набуває морально-емоційного досвіду. У спокійній обстановці і малюк спокійний, йому властиве почуття захищеності, емоційної рівноваженості.

Найчастіше діти «заряджаються» нашими емоціями, як позитивними, і негативними. Діти реагують на поведінку, стосунки батьків, їх сварки, покарання.

Якщо ситуації конфліктів, сварок між батьками трапляються рідко, вони залишають глибокого сліду у емоційному розвитку дитини. Але якщо дитина відчуває постійну напругу (при частих конфліктах, то можна говорити про передневротичний стан дитини.

Нерідко самі дорослі провокують дитину на погану поведінку вимогами, з якими вона не може впоратися.

Найбільш болючими для дитини в сім'ї є такі ситуації:

- коли батьки не задовольняють потреби дитини у коханні та повністю відкидають її;

- коли дитина є у сім'ї засобом вирішення конфліктів між подружжям;

- коли батьки використовують як дисциплінарний захід загрозу «розлюбити» дитину або піти з сім'ї;

- коли батьки відкрито або опосередковано заявляють дитині про те, що вона є причиною їх неприємностей;

- коли в оточенні дитини відсутня людина, здатна зрозуміти її переживання.

Щоб ваша дитина була емоційно благополучна, постарайтеся дотримуватися наступних принципів:

- Безумовно приймайте дитину – значить, любіть її не за те, що вона розумна, красива, здатна і т. д., а просто за те, що вона є. Намагайтеся вживати такі вирази:

- "Ти найулюбленіший";

- "Я тебе люблю будь-кого";

- «Яке щастя, що ти маєш».

- Пам'ятайте, що кожне ваше слово, міміка, жести, інтонація несуть дитині повідомлення про її самооцінку. Прагніть створювати у вашої дитини високу самооцінку, підкріплюючи це словами:

- «Я тішуся твоїм успіхам».

- «Ти дуже багато можеш».

- Не допускайте, щоб ваша дитина знаходилася наодинці зі своїми переживаннями.

Знайдіть час і зверніться до нього:

- «Я бачу, що тебе щось непокоїть»;

- «Я бачу, що тебе хтось засмутив».

- Неприпустимі, навіть у критичних ситуаціях, грубість, приниження, агресія, вирази типу

- "Терпіти не можу";

- "Ти мені набрид".

- Не залишайте без уваги будь-яке дитяче прохання. Якщо її не можна виконати з якоїсь причини, не відмовчуйте, не обмежуйтеся коротким "ні", а поясніть причину відмови.

- Не ототожнюйте вчинок та дитину. Можна висловлювати своє невдоволення окремими діями дитини, але з дитиною загалом.

- Прагніть виявляти повну зацікавленість дитиною в процесі спілкування. Підкреслюйте це кивком, вигуками. Слухаючи його, не відволікайтеся. Надайте йому час для висловлювання, не поспішайте і не підкреслюйте своїм зовнішнім виглядом, що це вже вам нецікаво.

- Дотримуйтеся принципу рівності та співпраці з дітьми.

- Не порівнюйте свою дитину з іншими дітьми.

- Використовуйте у повсякденному спілкуванні привітні фрази:

- "Мені добре з тобою";

- "Я рада тебе бачити";

- «Давай посидимо (поробимо, подивимося) разом»;

- «Ти, звичайно, впораєшся»;

- «Мені подобається, як ти...»

- Обіймайте свою дитину не менше 4-х, а краще по 8 разів на день.

Для того, щоб правильно організувати взаємини з дітьми в процесі спілкування, намагайтеся долати:

Бар'єр зайнятості (ви постійно зайняті роботою, домашніми справами);

Бар'єр дорослості (ви не відчуваєте переживання дитини, не розумієте її потреб);

Бар'єр «виховних традицій» (ви не враховуєте зміни виховання та рівень розвитку дитини, намагаючись продублювати педагогічні впливи власних батьків);

Бар'єр «дидактизму» (ви постійно намагаєтесь повчати дітей).

Якщо ви хочете, щоб ваша дитина була емоційно чуйною, дотримуйтеся цих рекомендацій:

- Займаючись з дитиною, не ховайте свої емоції у дальній кут, посміхайтесь, виявляйте подив, інтерес, захоплення.

- Розвивайте словниковий запас дитини. Необхідно, пояснюючи щось малюкові, позначати словом певні емоції, тим самим закладаючи основи емоційного словника: «радість», «сумно», «сердишся», «дивуєшся», «гіркий» тощо.

- Звертайте увагу на власні почуття та називайте їх.

- Навчайте співпереживати героям казок, мультфільмів.

- Не позбавляйте дитину права на так звані негативні емоції (гнів, страх, образа).

Просто навчайте його конструктивним способам вираження та подолання стану, що переживається.

Пропонуйте малюкові різні способи, які допомагають йому взяти себе в руки:

- покричати у «стаканчик» криків;

- побити подушку;

- почитати улюблену книжку;

- заспівати пісеньку;

- простукати образу чи злість на барабані;

- намалювати свій страх, потім розірвати малюнок на дрібні шматочки і викинути у відро для сміття.

Коли близькі дорослі люблять дитину, добре ставляться до неї, визнають її права, уважні щодо неї, вона відчуває емоційне благополуччя – почуття впевненості, захищеності. У умовах розвивається життєрадісний, активний фізично і психічно дитина.

Емоційне благополуччя сприяє нормальному розвитку особистості дитини, виробленню в неї позитивних якостей, доброзичливого ставлення до інших людей.

Саме в умовах взаємного кохання в сім'ї дитина починає вчитися кохання сама. Почуття любові, ніжності до близьких людей, насамперед батьків, формує дитину як психологічно здорову особистість.